

Reportersgeluk op de GR 128

De Tijd-journalist Rik Van Puymbroeck wandelde een GR. Dat is niet zo bijzonder, er zijn wel meer mensen die dat tegenwoordig doen. Wat vele GR-wandelaars ook doen: hij pende een uitvoerig verslag bij mekaar. Maar in dat verslag spelen niet de landschappen, maar de mensen de hoofdrol. We mogen meedelen in de onuitputtelijke laag van zijn GR-beleving.

→ Interview Johan Lauwerier Foto's Rik Van Puymbroeck



722.930 stappen

Ik kom aan in Teuven waar de wandeling toch weer aan de kerk en dus op een begraafplaats eindigt. Ik druk een laatste keer op de stap-penteller. Vanuit Kemmel waren het er 722.930. De geplande 474 kilometer op het pad werden er 515. Omdat al die bedden niet altijd op de GR 128 stonden. Hier staat een bankje en daar is mijn geliefde chauffeur. Ik stap in.

Zo eindigt het verhaal. Ben je een beetje vertrouwd met GR dan kan je wel iets voorstellen bij wat hieraan is voorafgegaan. Och, die heeft gewoon 'de 128' gedaan. Maar wat te denken van



Grote-Spouwen, Haspengouw.

volgend fragment, geplukt uit datzelfde verhaal: *Op een doek, gespannen over een betonnen sokkel, staan de eerste verzen van 'Brothers in Arms'. Lied van Dire Straits, woorden van Mark Knopfler. Johan kent die uit het hoofd en vermengt ze af en toe met zijn verhaal. Dat doet hij niet zomaar. In 2006 stootte hij op de stoffelijke resten van zes soldaten. Een van hen was verpakt in een rubberen zeil, met zorg in de aarde gelegd, goed bewaard. De soldaat met grijs-blauwe ogen keek Johan recht in het gezicht. "Ik hoorde plots iets op dat zeil druppelen", zegt hij. "Bleken mijn eigen tranen te zijn."*



Willebringen, Vlaams-Brabant.

Johan Vandewalle werd door die twee broers zo diep geraakt dat het zijn levenswerk werd.

Of deze passage:

Maar is Dendermonde niet meer dan dat paard? De Honky Tonk is een van die jazz-clubs waar de avonden en nachten altijd te kort zijn. We zullen het geen plaag noemen, maar ooit, op een dag, werd Mon Heuwinck verrast door een virus. Jazz, heette het, en omdat er geen vaccin tegen bestond, besmette hij zijn drie broers. Wie hier allemaal kwam, mensenlief, hou u vast: Ray Charles, BB King, Charlie Wa s ('gene vriendelijke'), Fats Domino, Dee Dee Bridgewater, George Lewis ('men beweert dat hij in Dendermonde een valling opdeed en daar later aan stierf'), Curtis Mayfield, Dana Gillespie ('het lief geweest van Bob Dylan hé') ... allemaal in de Honky Tonk.

18 krantenpagina's

En dat allemaal in een verslag van een GR-tocht, in zes afleveringen over alles samen 18 krantenpagina's. Rik Van Puymbroeck wandelde in een maand de GR 128 en deelde zijn lotgevallen met de lezers van De Tijd. Centraal staan toevallige ontmoetingen met mensen langs de weg. Minder gefocust op het pad en de geschiedenis die zich daarrond heeft afgespeeld benadert Rik het GR-wandelen vanuit een ongewoon perspectief. Het soms sluimerende gevoel van

alledaagsheid, iets waar elke GR-wandelaar wel eens mee af te rekenen krijgt, wordt alzo ver overstegen.

**Minder gefocust
op het pad en de
geschiedenis die zich
daarrond heeft afgespeeld
benadert Rik het
GR-wandelen
vanuit een ongewoon
perspectief.**

Het verhaal springt van een hoogsensitieve tuinman in een crematorium, naar een matrasfabrikant die goede zaken deed in de lockdown, tot bij Rik's eigen vader, 84 en na 60 jaar huwelijk vorige maand weduwnaar geworden. Later passeert een muskusrattenvanger met een hobby, houtsnijder in re-enactments van de Vikings. Enkele krantenkolommen verder passeert een Chinees uit Wuhan, of een verpleegster die te lang bezig was in de kamers en door de directie om medische redenen dan



Wolkenspel boven Hoksem.



Het is verwonderlijk hoe de GR-makers al die wegjes gevonden hebben.

maar op non-actief is gezet. Er is de maaltijd met Rik's twee dochters, prille twintigers: "Ik lig meer wakker van de klimaatcrisis en Black Lives Matter dan van corona." Een rode draad is er eigenlijk niet, tenzij deze: wie is de volgende gewone mens met een bijzonder verhaal? Wanneer komt de volgende onverwachte wending?

30 dagen

Het initiële doel was toch wandelen? Rik:

"Een paar jaar geleden kocht ik de gids, maar die was in de kast beland. Na een paar rugoperaties was wandelen het enige wat ik kon doen. Eerst in de ziekenhuisgang, dan over de parking. En dan kwam corona. Ik schreef een stuk voor de krant over mensen die in hun eigen omgeving gingen wandelen. Daarna volgde een reeks weekendbijdragen, acht wandelinterviews met interessante mensen. Ik was dus bezig met de vraag hoe iedereen 2020 beleefde, ook tegen de achtergrond van de politiek. Maar de klik om die GR 128 als vehikel te gebruiken was een combinatie van factoren. Eind augustus overleed mijn moeder, tegen 1 oktober was onze nieuwe regering beloofd, 1 november is de dag

dat we de doden herdenken. In de 30 dagen tussen die twee data moest het lukken. Op 21 september haalde ik de gids uit de kast. Ik rekende uit dat ik 16 km per dag moest halen. Voor een niet-ervaren wandelaar vond ik dat genoeg, ik moest ook tijd hebben voor gesprekken met mensen."

Maar hoe kom je al die mensen tegen die toevallig allemaal zo'n pakkend verhaal hebben?

Denk aan de tv-reeks 'Dwars door België'.

Alle waardering voor dat GR 129-verhaal van Arnout Hauben, goed gemaakt, een mooi en realistisch beeld van een GR, maar bij de 'toevallige ontmoetingen' zat toch nogal wat encenering me dunkt? Rik:

"Televisie is anders natuurlijk, je hebt een cameraman en een klankman mee, enige research vooraf is nodig. Je moet ook treffende beelden hebben. Anderzijds bestaat er ook zoiets als reportersgeluk. Zonder af te spreken trek je ergens naartoe en je ontmoet daar de juiste mensen. Ik heb één telefoon vooraf gedaan, voor mijn koffiekranse met uitgever André van Halewyck. Die woont in Moorslede op 300 m van het pad. De overnachtingen in mijn ouderlijk huis bij mijn vader in Drongen en thuis in Leuven waren

uiteraard ook gepland. Maar pas bij de voorbereiding enkele dagen vooraf ontdekte ik dat de route op 30 meter passeert van het huis waar ik 23 jaar heb gewoond."

"Een mooi voorbeeld van zo'n toevallige ontmoeting speelde zich af in Moorsel bij Aalst. Aan

“Samen met het schrijven van zes weekendbijdragen ben ik twee en een halve maand met de route bezig geweest. Ik ben er een beetje verliefd geworden.”

veel huizen hing een foto van Ilse Uyttersprot. 2020 was niet alleen het jaar van corona maar ook het jaar van de moord op de van Moorsel afkomstige en daar zeer geliefde oud-burgemeester van Aalst. In een café zag ik haar foto, dus ik zou zeker iemand vinden die wel iets kon vertellen over wat 'ons Ilse' voor hen heeft betekend. Maar er was niemand, behalve de cafébaas achter zijn toog, met mondmasker. Wanneer we aan de praat raken zette hij zijn mondmasker af en bleek hij een Chinees die toevallig ook nog drie jaar in Wuhan heeft gestudeerd. Zoiets kan je natuurlijk moeilijk researchen of je moet daar een heel team op zetten. De rest van de dag kon niet meer stuk. Maar soms spreken mensen je gewoon zelf aan.



Bierbeek.



Eliksem.



Het veerpont over de Leie in Afsnee.



De markering was zo goed dat ik de gids eigenlijk niet nodig had.

Zoals die mevrouw in Roeselare die naast mij stevig kwam doorstappen en in een notendop haar aangrijpende levensverhaal vertelde. In gedachten stapte ze daarna nog heel ver met mij mee.”

16 kilometer

In coronatijd logies vinden, als onervaren wandelaar. Zo'n tocht van 500 km moet je toch uitvoerig plannen? Rik: “Pas halverwege zag ik op een sticker www.groteroutepaden.be en ontdekte dat er achter die wit-rode streepjes een hele organisatie zit. Toen zag ik dat er op de website logiessuggesties staan. Mijn overnachtingen boekte ik altijd een dag op voorhand. Maar een B&B staat niet altijd op de route, en zeker niet elke 16 km. Een paar keer logeerde ik bij vrienden en die brachten mij dan heen en terug naar mijn punt op de route. Na 14 dagen kwam ik in de tweede lockdown terecht en vreesde ik dat de hotels gingen sluiten. Maar ik heb toch altijd een bed gevonden. 's Avonds moest ik dus flink puzzelen, voeten verzorgen en mijn notities bijwerken. Voor een boek was er geen tijd over.”

“Zonder het te beseffen heb ik nog de oude gids gebruikt. Maar de markering is zo goed dat ik die eigenlijk niet nodig had. Een collega had ook de hele Gpx-track op mijn gsm gezet. De tweede dag ben ik wel compleet fout gelopen, maar dat lag aan mijn onwetendheid. Aan de Palingbeek ben ik de GR 5A beginnen volgen. Wit-rood is niet enkel GR 128 blijkbaar, maar dat wist ik niet.”

Na een paar afleveringen in de krant merkte een lezer op dat je weinig over het landschap vertelt? Rik: “Ik vond het verbazend mooi. Soms kon ik mij nauwelijks voorstellen dat dit

Vlaanderen was, zo rustig, zo afgelegen, zo landelijk, zelfs dicht bij mijn ouderlijke huis liep ik op een pad waar ik nooit eerder was. Echt leuke hoeken heb ik niet gezien. Enkele lange stukken over betonwegen door de velden waren hooguit wat vervelend. En sommige mindere passages hadden veel te maken met het weer, zoals het traject Schellebelle – Berlare op een grijze miezerige dag. Het is verwonderlijk hoe de GR-makers al die prachtige wegjes hebben gevonden en het valt ook op hoe goed de route onderhouden en bewegwijzerd is. Ik herinner mij hooguit tien plekken waar de markering ontbrak.”

6 weekendbijdragen

“Ik ben een beetje verliefd geworden op de route. Samen met het schrijven van zes weekendbijdragen voor de krant ben ik er twee en een halve maand mee bezig geweest. Na de laatste aflevering nam ik met spijt in het hart afscheid. Geen enkel moment heb ik getwijfeld of ik zou doorgaan. Ondanks wat ongemakken, mijn zwakke linkerbeen waardoor elke stap wat pijn geeft, of af en toe een blaas. Soms moest ik na een paar kilometer gaan zitten om daarna stijf als een halve kreupele weer op pad te gaan. Als mensen mij dan zagen geloofden ze niet wat ik nog voor de boeg had. Maar de zin om verder te gaan, die bleef altijd.”

Of het voor herhaling vatbaar is? “Zomaar dezelfde stukken herdoen, dat niet, maar ik zou de route wel eens opnieuw in haar geheel willen stappen, maar dan niet als journalist. Sommige stukjes heb ik niet goed in mij opgenomen omdat ik te veel bezig was met het artikel dat in de krant moest verschijnen. Ondertussen ben ik GR-lid geworden. Overal zie ik GR-tekens, elke keer brengt mij dat in GR-mood. Kijk, daar

is mijn route!”

Na het interview blader ik nog wat door het hele verhaal en herlees hier en daar een passage.

Zoals deze tussen Budingen en Melkwezer:

“Helen is een mooi werkwoord”, schrijf ik een dag later in het gastenboek van het Sint-Laurentiuskerkje in Helen-Bos. Het is een vlekje van weinig en toch van veel: op het kruispunt van de Galerijstraat en de Kruisveldstraat staat een kruisje met daarop Jana. Geboren op 17 mei 1993, gestorven op 29 maart 2003. Op het kerkhof haar graf. Ik bel pastoor Johnny Van Rompuy, zijn gsm-nummer hangt ad valvas, hij verwijst ons naar de buurman van de kerk. “Jana was 9 en toen ons enig kind”, zegt Luc Lowel. “Die zaterdagavond reed mijn vrouw, die van Melkwezer is, samen met Jana naar de mis daar. Maar ze werden aangereden door een snelheidsduivel. Mia was zwaar gekwetst en Jana is op slag gestorven. Natuurlijk denk je dan: God, waar was je? Ze waren op weg naar de mis.”

Wat volgt is een onmetelijk diep verhaal over moed, geloof, herstel en nieuwe zingeving. Zomaar opgetekend ergens langs de GR 128...

Om de hele reeks op de website van De Tijd (tijd.be) te lezen moet je abonnee zijn. Maar Rik won met zijn verhalenreeks begin dit jaar de titel ‘Meesterverteller’ van de Nederlandse Stichting Verhalende Journalistiek. Op hun website staan alle verhalen en zijn ze gratis aanklikbaar: verhalendejournalistiek.nl/dwaarsdoorvlaanderenineenrotjaar.